

Література

1. Погрішук Б. Методологія дослідження інвестиційних процесів в Україні: стан і напрямки розвитку / Б. Погрішук, В. Козловський // Наука молода. – 2007. – № 7. – С. 125-130.
2. Індекс інвестиційної привабливості України [2015] [Електронний ре-сурс] // European Business Association. – Режим доступу: <http://goo.gl/JZfAU6>. – Станом на 15.04.2015. – Назва з екрана.
3. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>. – Станом на 01.03.2016. – Назва з екрана.
4. Іващенко М. В. Економічні наслідки «відкату» як форми рентиорієнтованої поведінки / М. В. Іващенко, І. В. Шкодін, І. В. Карпова // Бізнес-Інформ. – 2015. – № 1. – С. 15–20
5. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukstat.gov.ua

УДК 631.1.02

КОНТРАКТИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ АКМЕОЛОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Цуркан С.Ф. – старший лаборант

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Нині можна стверджувати, що економічна теорія контрактів є однією із основних складових неінституціоналізму. Очевидно також і те, що сучасна економічна наука приділяє значну увагу проблемам регулювання в цілому та якісним інструментам прийняття рішень зокрема. Соціум створює суттєві обсяги матеріальних ресурсів, тоді як процеси їх ефективного використання значною мірою визначаються саме якістю управління та / або регулювання. На нашу думку, саме контракти можуть виступати базальним фактором в процесах підвищення якості функціонування системи державного регулювання економіки.

Переконанні, що економічна поведінка агентів ринку у більшій мірі має егоїстичний характер, а відтак направлена на зменшення транзакційних витрат під час максимізації вартості. З цих позицій, контракти слід розглядати як перспективний та дієвий інструмент вирішення існуючих проблем у вітчизняній економіці в соціально-економічному та суто технологічному плані, причому як на макро-, мезо-, так і мікроекономічному рівні. Тому не дивно, що завдання швидкої адаптації вітчизняних реалій до світового досвіду контрактного регулювання є на сьогодні пріоритетним напрямком економічної науки.

На пострадянському просторі теоретико-методологічна база теорії контрактів формувалася на основі наукових праць Г. Журавльової [1], В. Луця [2], О. Мороз [3], М. Одінцової [4], А. Олійника [5], В. Семцова [6], В. Тамбовцева [7], М. Юдкевич [8] та ін. Саме цими авторами обґрунтовано фундаментальні принципи контрактного регулювання. Разом з тим подальших досліджень потребують питання, що стосуються використання контрактного підходу в економіці з урахуванням ендегенних та екзогенних факторів впливу. Недостатність належного прикладного опрацювання процесів

контрактного регулювання, а також складні інституційні трансформації зумовлюють здійснювати пошук нових підходів щодо дослідження формування контрактних засад.

На сьогодні ринок слід розглядати як сукупність контрактних відносин, на якому в результаті асиметрії інформації виникає потенційна загроза прояву опортуністичних моделей поведінки, а це може призводити до того, що ефект від різних потенційних можливостей учасників ринку зменшується та виникають економічні дисфункції.

Очевидно, що в сучасних умовах контракти можуть виступати не лише як фактори, які здатні об'єднувати економічні ресурси (внаслідок чого виникає синергія), але й вони здатні формувати загальну ціль, наприклад, максимізацію загальної вартості. Встановлено, що особливо перспективними в аспекті формування акмеологічних відносин можуть бути використані реляційні форми контрактів. Під якими, як правило, слід розуміти [6] письмові правочини між двома та більше агентами ринку, які спрямовані на зміну прав та обов'язків (набуття та / або позбавлення) сторін. Варто відзначити, що обов'язковою умовою таких контрактів має бути можливість перманентного координування дій сторін, у т. ч. шляхом використання імпліцитних механізмів, але при цьому, загальні положення таких угод змінюватися не повинні.

Особливу увагу слід приділяти розробці методологічних підходів щодо аналізу ефективності державного регулювання, які б базувалися на логічно-аргументованій сукупності критеріїв та показників такого аналізу в рамках контрактного підходу, що у свою чергу, могло б слугувати інформаційно-аналітичною базою для прийняття адекватних управлінських рішень у напрямку протидії опортунізму та корупції.

Принципи контрактації з достатньою

соціально-економічною ефективністю можуть активно використовуватися: в процесі забезпечення належного адміністрування податків, зборів та інших обов'язкових платежів; з метою мінімізації тіньової економіки та корупційних ризиків при побудові взаємовідносин між агентами ринку та особами, уповноваженими на виконання функцій держави; під час регулюванні організаційних деструктивних конфліктів у процесі формування стратегій розвитку вітчизняних агентів ринку; у сфері визначення основних пріоритетів стосовно забезпечення стратегії стійкого соціально-економічного розвитку території та ін.

Хотілося б відзначити також і те, що економічний механізм ефективності використання контрактного підходу як інструменту державного регулювання відносин між владою та бізнесом може передбачати такі аспекти: регламентацію отримання пільг для бізнесу (у будь-яких відомих формах) лише за

умов отримання принципової згоди на це місцевої громади, земля якої орендується / використовується агентом ринку; отримання пільг для бізнесу має відбуватися лише за умови створення додаткових робочих місць та ін.

Підводячи підсумок, необхідно відзначити, що контракти є складними соціально-економічними явищами, які можуть успішно виступати базисом побудови акмеологічних відносин між агентами ринку. Більше того, емпіричний аналіз національного господарства доводить, що саме реляційні стимулюючі контракти здатні бути основою побудови ефективних інструментів державного регулювання економіки, а також можуть одночасно виступати детермінантою направленою на ліквідацію опортунізму, корупції, рентоорієнтованої поведінки, тіньової економіки та ін.

Література

1. Журавлева Г. П. Экономическая теория и политика рыночной системы хозяйствования / Г. П. Журавлева, В. В. Смагина // Вольное экономическое общество России. Тамбовское региональное отделение. – М. : Финансы и статистика, 2008. – 640 с.
2. Луць В. В. Контракти в підприємницькій діяльності: навч. посіб. – 2-е вид., перероб. і допов. / В. В. Луць. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 576 с.
3. Мороз О. О. Контракти в аграрній економіці: реальність і перспективи : монографія / О. О. Мороз, В. М. Семцов. – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 188 с.
4. Одинцова М. И. Институциональная экономика : учеб. пособие / М. И. Одинцова; Гос. ун-т – Высшая школа экономики. – 2-е изд. – М. : Изд. дом. ГУ ВШЭ, 2008. – 397 с.
5. Олейник А. Н. Институциональная экономика : учебное пособие / А. Н. Олейник. – М. : ИНФРА-М, 2009. – 416 с.
6. Семцов В. М. Контрактне регулювання розвитку сільськогосподарських підприємств та місцевих громад : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / В. М. Семцов; Вінниц. нац. аграр. ун-т. – Вінниця, 2011. – 20 с.
7. Тамбовцев В. Л. Введение в экономическую теорию контрактов : учеб. пособие / В. Л. Тамбовцев. – М. : Инфра-М, 2004. – 144 с. (Учебники экономического факультета МГУ им. М. В. Ломоносова).
8. Кузьминов Я. И. Курс институциональной экономики: институты, сети, трансакционные издержки, контракты : учебник для студентов вузов / Я. И. Кузьминов, К. А. Бендукидзе, М. М. Юдкевич. – М. : Изд. дом ГУ ВШЭ, 2006. – 442 с.

УДК 336.7

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ СТРАХУВАННЯ ДЕПОЗИТІВ ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ У ВІТЧИЗНЯНИХ РЕАЛІЯХ ВЕДЕННЯ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

Мирончук В.М. – к.е.н.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Страховання депозитів використовується для того, щоб захистити населення від втрати своїх вкладів у разі припинення діяльності банківської установи.

Необхідність впровадження системи страхування банківських депозитів пояснюється наступними факторами: зменшення довіри до банків; необхідність надання допомоги банкам, які потрапили у важку фінансову ситуацію; стабілізація фінансових ресурсів банків; захист інтересів споживача-клієнта.

Строкові депозити – це стабільна

частина залучених коштів банківськими установами. Тому захист даного ресурсу в структурі пасивів життєво необхідне та важливе завдання держави в цілому.

У світі при загостренні кризових явищ зріс інтерес щодо системи страхування депозитів як одного з важливих механізмів стабілізації національної фінансової системи та підвищення довіри до банків.

Поняття «страховання депозитів» характеризує систему економічних відносин, яка завбачує відшкодування вкладникам грошових